

OEDIPUS

naar sophocles regie/bewerking robert icke

toneelgroepamsterdam

ROLVERDELING OP ACHTERZIJDE

NAAR SOPHOCLES
REGIE/BEWERKING ROBERT ICKE
VERTALING ROB KLINKENBERG
SCENOGRAFIE HILDEGARD BECHTLER
LICHT NATASHA CHIVERS
VIDEO TAL YARDEN
GELUID TOM GIBBONS
KOSTUUMS WOJCIECH DZIEDZIC
PARTICULIER PRODUCENT JOOST EN MARCELLE KUIPER,
HARRY EN MARIJKE VAN DEN BERGH, JOACHIM FLEURY

ASSISTENTIE REGIE DANIËL 'T HOEN, GILLES GROOT (STAGE)
ASSISTENTIE SCENOGRAFIE BART VAN MERODE
ASSISTENTIE DRAMATURGIE JAN VOS (STAGE)
ASSISTENTIE KOSTUUMS ELEFThERIA LAVDAKI
HOOFD TECHNIEK & PRODUCTIE GÖTZ SCHWÖRER
PRODUCTIELEIDING MICHIEL VAN SCHIJNDEL
TECHNIEK JOOST VERLINDEN (1° INSPICIËNT),
SANDER VAN ELTEREN, SEBASTIAAN KOUWETS,
STIJN VAN DER LEEUW, DAVID LOGGER, ERWIN STERK,
MARK THEWESSEN, RÜUD DE VOS, DAAN WESTENDORP,
JORDI WOLSWIJK, JORIAN KONST (STAGE),
MARTIJN VAN NUNEN (STAGE)
KOSTUUMATELIER FARIDA BOUHHOUH, WIM VAN VLIET (HOOFD)
KAP & GRIME MIRJAM VENEMA, DAVID VERSWIJVEREN
UITVOERING TONEELBEELD KLOOSTERBOER DECOR BV, LEVTEC
CASTINGADVIEZEN HANS KEMNA
FOTOGRAFIE JAN VERSWEYVELD, HENRI VERHOEF
BEELDBEWERKING HENRI VERHOEF
GRAFISCH ONTWERP SARA VAN GELDER,
BRIGIET VAN DEN BERG, JAN VERSWEYVELD
PUBLICITEIT METTE RAAPHORST
DRUK SSP AMSTERDAM
MET DANK AAN DIRK EIJSBOUTS,
VERA HOOGSTAD, ALLE FIGURANTEN

OEDIPUS

MARIEKE HEEBINK, HANS KESTING, AUS GREIDANUS JR. | AMSTERDAM | 2018

Het is de avond van de verkiezingen. De stemmen worden geteld. Oedipus staat op het punt een gigantische overwinning te boeken. Sinds de dood van Laius heeft het land vele jaren geen leider gekend. De ambities zijn groot. Oedipus wil een toekomst scheppen, een nieuwe manier van leven creëren. Ook staat hij erop om, als hij wordt gekozen, het onderzoek naar de dood van zijn voorganger te heropenen. Dit is zeer tegen de zin van zijn campagneleider Creon. Ook Tiresias maakt zijn opwachting. De blinde ziener doet enkele onheilspellende prognoses: de toekomst heeft altijd begraven gelegen in het verleden. Oedipus vermoedt een complot en keert hun de rug toe. In het ondertussen half leeggehaalde campagnehoofdkwartier wordt Oedipus door zijn familie – moeder, vrouw en kinderen – verrast met een diner. Daarbij wordt een oud voorval opgerakeld. Langzamerhand komt Oedipus tot de ontdekking dat zijn verleden heel anders is dan hij altijd heeft gedacht. Gedurende zijn onderzoek vallen de puzzelstukken in elkaar. Oedipus probeert zijn lot in eigen hand te houden, maar komt tot de ontdekking dat hij al die tijd ziende blind is geweest. De gevolgen zijn catastrofaal.

Koning Oedipus is de perfecte tragedie. Aristoteles preeft met deze woorden het bekendste werk van Sophocles (496 v. Chr. - 406 v. Chr.). Al eeuwen staat Oedipus op het repertoire van gezelschappen over heel de wereld. Geobsedeerd door zijn wil om te weten draait hij vastberaden elke steen om. Wie kijkt onbewogen toe als iemand die onverzettelijk naar de waarheid graaft zijn eigen ondergang tegemoet gaat? Het stuk zit vol verrassende wendingen die de afwikkeling tot een bloedstollende thriller maken.

In het spoor van vele voorgangers regisseert Robert Icke een hedendaagse, vrije bewerking van eigen hand. Icke – dertig jaar oud – wordt beschouwd als hét grote talent van het jonge Britse toneel. Eerder regisseerde hij in Londen al een eigen bewerking van Aeschylus' Oresteia. Hij herschreef het stuk tot een rechtbankverhaal waarbij het publiek mocht beslissen of Orestes vrijuit zou gaan of schuldig zou worden verklaard. In Ickes bewerkingen wordt alles wat in het oorspronkelijke stuk voorkennis veronderstelt geschrapt. Hij wil vermijden dat de toeschouwer de voorstelling gaat bekijken in het licht van eerdere versies van het stuk: *'Het belangrijkste bij het insceneren van een klassieker is om iets proberen te vatten van het vonkje waarmee het destijds allemaal is begonnen.'* Griekse tragedies kunnen pas dezelfde invloed op het publiek van nu hebben als op het publiek van 2400 jaar geleden wanneer ze worden bewerkt.

Zo wordt bijvoorbeeld de klassieke rol van het koor als vragensteller in de antieke tragedie uitbesteed: de functie ervan wordt geïntegreerd in de personages. Zij stellen de vragen en zorgen voor de nodige spanningsopbouw zonder dat daarbij de actie wordt stilgelegd. Icke versterkt de spanning door te suggereren dat de door Tiresias voorspelde gebeurtenissen nog moeten plaatsvinden, hoewel ze al hebben plaatsgevonden. Oedipus raakt geobsedeerd door de uit-

spraken van de ziener: zijn persoonlijkheid wordt gekenmerkt door zijn wil om raadsels op te lossen en de waarheid te weten. Deze kwaliteiten maken hem tot een goede leider, maar veroorzaken ook zijn ondergang. Oedipus is meer een drama van het weten dan een drama van gebeurtenissen.

Robert Icke heeft personages toegevoegd die niet voorkomen in het origineel van Sophocles: Merope, de moeder van Oedipus, zijn zonen Polynices en Eteocles en zijn dochter Antigone. We zien het plaatje van een perfecte familie. Gaandeweg verbrokkelt het beeld. Maar maakt het werkelijk uit hoe de vork in de steel zit? Is Oedipus ten overstaan van zijn familie een ander iemand door wat hij over zichzelf te weten is gekomen? Maakt het hem tot een andere echtgenoot en vader? En maakt het hem ten overstaan van zijn volk tot een ander soort leider? Oedipus' persoonlijkheid is de veroorzaker van zijn daden. Hij is de ideale politicus omdat hij alles rationeel kan oplossen. Kan hij die puzzel leggen, ook die van zijn eigen identiteit. Dit werkt tegen hem. Mocht Oedipus een andere persoonlijkheid hebben gehad, dan zouden niet alleen zijn slechte, maar ook zijn goede daden niet hebben plaatsgevonden.

Het door Hildegard Bechtler vormgegeven toneelbeeld verbeeldt het hoofdkwartier van een verkiezingscampagne zoals we die kennen uit de media. Verschillende ruimtes lijken achter het toneel en in de coulissen door te lopen: alsof er een wereld buiten het toneel bestaat. De kostuums zijn door Wojciech Dziejczak realistisch-herkenbaar en niet gestileerd vormgegeven. De grens tussen theater en werkelijkheid wordt opgeheven. Een aftellende klok op het toneel laat zien dat de vertelde tijd gelijk is aan de duur van de voorstelling; volgens Aristoteles het kenmerk van de perfecte tragedie.

*'Geloven we echt dat er diep in ons binnenste
maar één herkomst zit die er toe doet,
maar één basale waarheid per mens,
één kern die ontstaat als we geboren worden,
voorbeschikt om nooit meer te veranderen?
Doet de rest – onze daden, beslissingen en waarden,
iemand's tocht door de tijd, doen die er niks toe?'*

OEDIPUS

STADSSCHOUWBURG AMSTERDAM

(020 624 23 11)

DO 5 T/M ZA 7 APR (TRY-OUTS)

ZO 8 APR (PREMIÈRE)

WO 11 T/M ZA 14 APR

DI 8 T/M ZA 12 MEI

DI 15 T/M VR 18 MEI

TA-EXTRA

OPENBARE REPETITIE WO 4 APR

INLEIDING WO 11 APR, 9, 16 MEI

ENGELSE BOVENTITELING DO 12 APR, DI 8, DO 10, 17 MEI

NAGESPREK VR 13 APR, 11, 18 MEI

ENSEMBLE & GASTEN 17 | 18 HÉLÈNE DEVOS, JIP VAN DEN DOOL, FRED GOESSENS, JANNI GOSLINGA, AUS GREIDANUS JR., MARIEKE HEEBINK, ROBERT DE HOOG, HANS KESTING, HUGO KOOLSCHIJN, MARIA KRAAKMAN, RAMSEY NASR, CHRIS NIETVELT, CELIA NUFAAR, FRIEDA PITTOORS, HALINA REIJN, GIJS SCHOLTEN VAN ASCHAT, HARM DUO SCHUT, BART SLEGGERS, EELCO SMITS, STEVEN VAN WATERMEULEN, CLAIRE BENDER, BART BIJNENS, EVELIEN BOSMANS, VIOLET BRAECKMAN, EVGENIA BRENDES, THOMAS CAMMAERT, MINGUS DAGELET, KATELIJNE DAMEN, BARRY EMOND, ROELAND FERNHOUT, ABKE HARING, MAARTEN HEIJMANS, EVA HEIJNEN, NOORTJE HERLAAR, GAITE JANSEN, MINNE KOOLE, DJAMILA LANDBRUG, ROB MALASCH, MASSIMO PESIK, DEWI REIJS, ALWIN PULINCKX, LINEKE RIJXMAN, DAVID ROOS, LUCA SAVAZZI, MICHAEL SCHNÖRR, ANNE-CHRIS SCHULTING, JIP SMIT, JOSHA STRADOWSKI, LUCAS VANDERVOST, ARIANE VAN VLIET, LEON VOORBERG, FAAS JONKERS, POEMA KITSEROO, ROVER WOUTERS, STIJN VAN DER PLAS

TONEELGROEP AMSTERDAM | MARNIXSTRAAT 427 | 1017 PK AMSTERDAM | (020) 795 99 00

TGA.NL | INFO@TGA.NL | TWITTER @TGAMSTERDAM | INSTAGRAM.COM/TONEELGROEPAMSTERDAM | FACEBOOK.COM/TONEELGROEPAMSTERDAM

accenture

CLIFFORD
CHANCE

Gemeente
Amsterdam

SEIZOEN 17 | 18

–
PREMIÈRES

KLEINE ZIELEN

VAN LOUIS COUPERUS

REGIE IVO VAN HOVE

COPRODUCTIE RUHRTRIËNNALE
SEP, OKT, NOV 17

UIT HET LEVEN VAN MARIONETTEN

VAN INGMAR BERGMAN

REGIE NANOUK LEOPOLD

NOV 17

VERGEEF ONS

VAN A.M. HOMES

REGIE GUY CASSIERS

PRODUCTIE TONEELGROEP
AMSTERDAM/TONEELHUIS
FEB, MRT, APR, MEI, JUN 18

OEDIPUS

VAN ROBERT ICKE

NAAR SOPHOCLES

REGIE ROBERT ICKE

APR, MEI 18

–
REPRISES

HET JAAR VAN DE KREEFT

VAN HUGO CLAUS

REGIE LUK PERCEVAL

AUG, OKT, NOV 17, APR 18

MEDEA

VAN SIMON STONE

NAAR EURIPIDES

REGIE SIMON STONE

AUG, SEP, OKT 17

SONG FROM FAR AWAY

VAN SIMON STEPHENS

REGIE IVO VAN HOVE

COPRODUCTIE MOSTRA
INTERNACIONAL DE TEATRO
DE SÃO PAULO
NOV, DEC 17

DE MEIDEN

VAN JEAN GENET

REGIE KATIE MITCHELL

NOV, DEC 17

DE STILLE KRACHT

VAN LOUIS COUPERUS

REGIE IVO VAN HOVE

COPRODUCTIE RUHRTRIËNNALE
DEC 17

KINGS OF WAR

VAN WILLIAM SHAKESPEARE

REGIE IVO VAN HOVE

CO-COMMISSIONERS BARBICAN,
THÉÂTRE NATIONAL
DE CHAILLOT, WIENER FESTWOCHEN
COPRODUCTIE BLINDMAN,
HOLLAND FESTIVAL,
MUZIEKTHEATER TRANSPARANT
OKT, DEC 17, MRT, MEI 18

THE FOUNTAINHEAD

VAN AYN RAND

REGIE IVO VAN HOVE

NOV, DEC 17, JAN 18

DE ANDERE STEM

VAN RAMSEY NASR

REGIE IVO VAN HOVE

JAN, FEB, MRT, APR 18

DE DINGEN DIE VOORBIJGAAN

VAN LOUIS COUPERUS

REGIE IVO VAN HOVE

PRODUCTIE TONEELGROEP
AMSTERDAM/TONEELHUIS
COPRODUCTIE RUHRTRIËNNALE
JAN, FEB, 18

IBSEN HUIS

VAN SIMON STONE

NAAR HENRIK IBSEN

REGIE SIMON STONE

FEB 18

ROMEINSE TRAGEDIES

VAN WILLIAM SHAKESPEARE

REGIE IVO VAN HOVE

COPRODUCTIE HOLLAND
FESTIVAL, DE MUNT, KAAITHEATER,

MUZIEKTHEATER TRANSPARANT,
BLINDMAN
JUN, JUL 18

NA DE REPETITIE / PERSONA

VAN INGMAR BERGMAN

REGIE IVO VAN HOVE

COPRODUCTIE LES THÉÂTRES DE
LA VILLE DE LUXEMBOURG, MAISON
DES ARTS DE CRÉTEIL,
THÉÂTRE DE LA PLACE LIÈGE
SEP 17, JAN, APR 18

OTHELLO

VAN WILLIAM SHAKESPEARE

REGIE IVO VAN HOVE

NOV 17

DAGBOEK VAN EEN VERDWENENE

COMPONIST LEOŠ JANÁČEK,

ANNELIES VAN PARYS

REGIE IVO VAN HOVE

PRODUCTIE MUZIEKTHEATER
TRANSPARANT

COPRODUCTIE TONEELGROEP

AMSTERDAM, KLARAFESTIVAL,

DE MUNT, KAAITHEATER,

LES THÉÂTRES DE LA VILLE DE

LUXEMBOURG, OPERADAGEN

ROTTERDAM

DEC 17, JAN, FEB, MRT 18

LA VOIX HUMAINE

VAN JEAN COCTEAU

REGIE IVO VAN HOVE

MRT 18

–
TA-JUNIOR

OEDIPUS JR.

NAAR SOPHOCLES

REGIE ROSA FONTEIN, EMKE IDEMA

APR 18

KINGS OF WAR JR.

NAAR WILLIAM SHAKESPEARE

REGIE KARLIJN BENTHEM,

ROSA FONTEIN

NOV 17

OEDIPUS
HANS KESTING

JOCASTE
MARIEKE HEEBINK

TIRESIAS
HUGO KOOLSCHIJN

CREON
AUS GREIDANUS JR.

CORIN
FRED GOESSENS

CHAUFFEUR
BART SLEGERS

MEROPE
FRIEDA PITTOORS

ANTIGONE
HÉLÈNE DEVOS

POLYNICES
HARM DUGO SCHUT

ETEOCLES
JOSHA STRADOWSKI

LICHAS
VIOLET BRAECKMAN